

#COMMUNIO

ČASOPIS STAROKATOLICKÉ CÍRKVE V ČESKÉ REPUBLICE

Událost

**TÝDEN DUCHOVNÍ
OBNOVY**

Jáhenské svěcení

NOEMI KOSOurová

Spiritualita

SVATÝ FRANTIŠEK

Úvodník

Milí bratři a sestry v Kristu,

s koncem liturgického roku se vám dostává do rukou (či do vašich počítačů, tabletů a telefonů) také poslední číslo tohoto ročníku Communia. Úvodník píše v době, kdy čerstvě vstupují v platnost přísná opatření přijatá kvůli druhé vlně koronaviru. Omezení znovu dopadají i na duchovní život. Oproti jaru jsme konfrontováni nejen s mnohem vyššími počty pozitivních výsledků viru, nemocných i zemřelých, ale i se záplavou protichůdných zpráv a vyjádření. V takové chvíli je dobré vzpomenout na empatii, které nás učí Evangelium. Vlastní pocit síly a odolnosti by nám neměl zastírat solidaritu s těmi, kteří mohou být ohroženi nepoměrně více, tedy lidé starší, chronicky nemocní, ženy v těhotenství, ale také zdravotníci, kteří v první linii často pracují na hranici svých fyzických i psychických sil. Kouzlo je často ukryto ve všedních drobnostech. Vždyť sám Kristus řekl: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili.“ (Matouš 25,40) Tato slova nás vybízejí k bdělosti pro všední dny a k pomoci, která nám sice nezíská obdiv v tomto světě, ale o to jednodušší vlastně je.

I přes omezení života církví, včetně ztíženého přístupu k Eucharistii, je však Církev Boží stále tady a živá, což snad dokládá i toto Communio. Ať vás tedy neopouští naděje.

Požehnaný čas Adventu a blížící se radostné zvěsti Narození!

Lukáš M. Vytlačil

Obsah

Na konci a před začátkem	1
Rozhovor s Noemi Kosourovou	3
Kázání biskupa Pavla na jáhenské svěcení	6
Inspirace ze středověku	8
150 let od dogmatu papežské neomylnosti	11
Starosti s koronavirem	15
Anděl, který zastavuje	18
Ze sekretariátu IBK	22
Za Týdnem duchovní obnovy 2020	24
Osmisměrka	27
Jablonecká pout' 2020	28

COMMUNIO

Vydává Starokatolická církev v ČR,
Na Baterích 27, 162 00 Praha 6
ISSN 1805-1243
Registrační číslo MK ČR E 20002
Redakční uzávěrka 6. 10. 2020
e-mail: stkat@starokatolici.cz
www.starokatolici.cz

Připravila redakční rada ve složení:
Lukáš M. Vytlačil, Kamil Kozelský,
Petr Jan Vinš
Názory autorů nevyjadřují
stanovisko redakce.

Náklady na výrobu čísla činí 20 Kč.
Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.
Neoznačené fotografie archiv redakce.

Na konci a před začátkem

Malá úvaha o konci liturgického roku

Konec liturgického roku je zvláštní a v těsném sousedství s Adventem možná i trochu opomíjenou částí každoročního křesťanského koloběhu. Různé církevní tradice do této doby kladou konkrétní svátky, na které tradičně znějí čtení z Janova Zjevení a jež mohou doprovázet i písně určené přímo pro poslední neděli. Ačkoliv se různé tradice na první pohled příliš neprotínají, přesto mezi nimi můžeme najít jak určitou společnou linii, kterou je především očekávání soudného dne, tak především inspiraci pro duchovní prožití adventního postu. V posledních dnech liturgického cyklu totiž pomyslně sestupujeme do hluboké tmy smrti.

Slavnost Krista Krále

V katolickém prostředí na tento den připadá Slavnost Ježíše Krista Krále. Tuto tradici vyhlásil 11. prosince 1925 papež Pius XI. v encyklice *Quas primas* a má připadat buď na neděli před Adventem, nebo na poslední říjnovou neděli po Duchu Svatém. Zamýšleným smyslem bylo poukázání na římskokatolickou nauku, podle které nemá státní správa pravomoc rozhodovat ve věcech náležejících Bohu. Papež tuto slavnost spojil s každoročním zasvěcováním lidstva Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Smrtná neděle

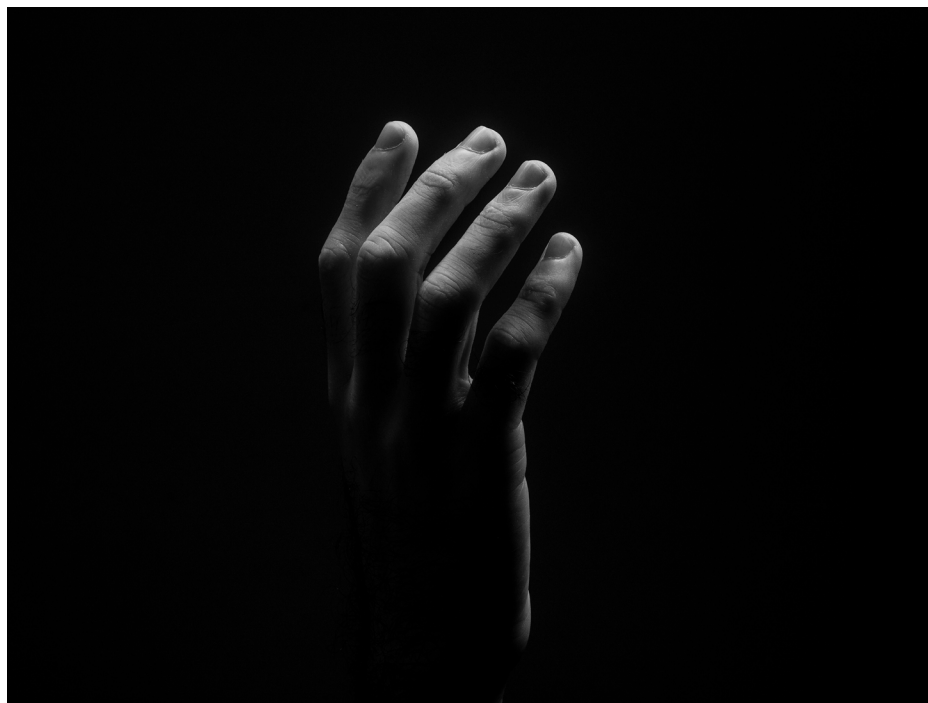
Německé evangelické církve v tento den slaví tzv. *Totensonntag*, tedy Smrtnou neděli či Neděli zemřelých. Ustanovil ji 25. listopadu 1816 pruský král Fridrich Vilém III. v připomínce padlých v poslední fázi napoleonských válek a z Pruska se tento svátek rozšířil i do ostatních zemských církví. Biblické perikopy jsou zaměřeny na téma Posledního soudu a života věčného, neodmyslitelnou součástí těchto bohoslužeb je pak také slavná barokní pí-

seň *Wachet auf, ruft und die Stimme* na starozákonní podobenství o nevěstách od Philippa Nicolaie. Některé farnosti si během bohoslužby připomínají také bratry a sestry, které během uplynulého roku Pán povolal z tohoto světa.

Do nejhlubší tmy...

V české starokatolické tradici zakotvila slavnost Krista Krále, ovšem v prostší podobě a bez kuriálních akcentů jako den, kdy si připomínáme, že skutečným králem a vládcem, jehož moc přesahuje všechny pozemské vladaře, je pouze a jedině Pán Ježíš Kristus. Ukřižovaný Syn Boží, který zemřel a byl vzkříšen, dokázal přemoci dokonce i smrt.

Opakující se běh liturgického roku svým způsobem symbolizuje i koloběh života. Podle Božího řádu světa staré odchází, aby na jeho pozůstatcích vzešlo nové. Stejně tak končí liturgický rok, eschatologicky rozechvělý v apokalyptickém očekávání, aby vytvořil prostor pro příchod nové naděje. Poslední nedělí tedy alegoricky sestupujeme do nejhlubší tmy smrti, z níž vede pouze jediná naděje. Víra v toho, který smrt přemohl.

...na cestě ke světlu

Adventní doba je často naplněná hektickým shonem před vánočními svátky. Snadno nám tak může unikat postní charakter tohoto období. Těch několik týdnů vedoucích od poslední neděle liturgického roku k Božímu hodu vánočnímu je přitom pozváním k tomu, abychom v sobě nechali umřít „starého Adama“ a vydali se po cestě Jeho světla. Čas druhého Kristova příchodu není znám a Písmo nás na mnoha místech vyzývá k tomu, abychom byli neustále připraveni. Může se však člověk se svými omezenými silami dokonale připravit, aby si byl jist, že před Jeho tváří obstojí? Těžká otázka, na kterou si jen málokdo troufne odpovědět kladně. S jistotou však můžeme říci, že nám Kris-

tus daroval naději ve spásu a v nezměrné Boží milosrdenství. „Vždyť naše poznání je jen částečné,“ píše apoštol Pavel (1 Kor 13:9). Skutečnou plnost poznání, včetně všeho, nad čím se věřící po celém světě po staletí sváří a rozdělují, poznáme teprve ve chvíli, kdy staneme před Jeho tváří. Cesta ke spáse je však trnitá a končí právě smrtí. Kristus je nám ovšem nablízku v každé vteřině našeho života a vyzývá nás, abychom nepřestávali o tuto cestu usilovat. A právě v temnotě smrti nám Jeho světlo zazáří na cestu víc než tisíce betlémských komet. Přijmeme tedy pozvání na tuto pout' a oblečme se v odění světlem.

Lukáš M. Vytlačil

Foto: Jackson David, Pexels.com

Uvědomuji si, jak skvělá je ta možnost být katoličkou a zároveň duchovní.

Rozhovor s Noemi Kosourovou,
novou jáhenkou české starokatolické církve

V sobotu 15. srpna ožila nemocniční kaple v Havlíčkově Brodě, která slouží bohoslužebným potřebám zdejší starokatolické farnosti, slavností jáhenského svěcení. Do duchovní služby totiž byla uvedena Noemi Kosourová. Nevelký prostor se zaplnil doslova do posledního místa a vedle členů a příznivců havlíčkobrodského společenství přijelo též mnoho dalších hostů z různých částí republiky. Tato slavnostní příležitost se též stala důvodem pro vznik úvodního rozhovoru Communia s novou jáhenkou naší církve.

Pohled do tvého životopisu prozrazuje, že křesťanské prostředí tě obklopovalo už od dětství.

Ano a jsem za to velmi vděčná. Každou neděli jsem se zúčastňovala evangelické bohoslužby a následné katolické mše. Jednak mi to dalo prostor poznat pestrost tradic a vlastně i možnost volby. Ve svém životě jsem se ubírala více cestou katolickou, ale mám velmi blízko i k protestanskému prostředí. Dalo mi to schopnost cítit se dobře ve všech církevních společenstvích a velkou citlivost pro ekumenu. Na druhou stranu je pak pro mě naprosto nepochopitelný postoj některé z církví, tedy spíše jejich představitelů. Starokatolictví pro mě pak představuje určitý průsečík obou tradic a je pro mě oslovující právě svojí otevřeností k ostatním církvím.

Na Evangelické akademii v Praze jsi vystudovala obor sociální práce a v roce 1997 jsi maturovala rovněž na Střední zdravotnické škole sv. Zdislavy, tentokrát v oboru dětská zdravotní sestra. Co tě vedlo k výběru právě této kombinace oborů?

Jáhenka Noemi Kosourová s biskupem Pavlem Benediktem Stránským

Evangelická akademie byla úžasná zkušenost, protože v rámci praxí jsme se dostali do mnoha sociálních zařízení i nemocnic. Prostředí nemocnice mi pak velmi učarovalo a já volila tento směr. V práci sestry byla zkušenost i ze sociální práce velmi přínosná, někdy možná stěžejní. Sestry nemají jen roli zdravotnickou, ale velmi často právě sociální a samozřejmě duchovní.

Po studiu jsi pracovala jako zdravotní sestra v Nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Boromejského pod pražským Petřínem. Jaká to byla zkušenost pracovat vedle sester boromejek?

Taková, že bych ji přála každé zdravotní sestře! Tolik účasti a laskavosti jsem nikdy už pak neviděla. Navíc je to velmi nakažlivé a neumím si představit, že jiné sestry by se v této nemocnici chovaly jinak. Pamatuji si na jeden zážitek, kdy přišel jistý mladík před těžkou operací. Když jsme ho dovedly na pokoj, kde byl nade dveřmi křížek, měl velmi urážlivé poznámky. Při propouštění domů, jsme dostaly všechny růži a říkal, že takový přístup ještě nikde nezažil. Co považuji za stěžejní, je pak každodenní přítomnost kněze, i to vám dává jiný pohled na lidské utrpení. Na bolest těla podáte morfium nebo jiný léčebný prostředek, ale na utrpení, strach a bolest

srdce takový lék není. Setkání s Kristem, ale takovým lékem je.

Ve stejné době jsi studovala také teologii na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Co tě k tomu přivedlo?

Na zdravotní škole jsme měly (na rozdíl od ostatních SZŠ) výuku etiky a naším vyučujícím byl Prokop Remeš, lékař, který vystudoval KTF UK. V těchto hodinách jsme hodně mluvili o duchovním rozměru nemoci a on viděl můj zájem a přivedl mě na myšlenku jít studovat teologii. Samozřejmě tam asi byla i rodová predispozice. Máma působila jako evangelická farářka a táta je starokatolickým duchovním v Havlíčkově Brodě.

V současné době už dlouho žiješ společně s rodinou v Novém Městě na Moravě, kde také pracuješ.

*V SOUČASNÉ DOBĚ PRACUJI
NA ÚŘADU PRÁCE V OBORU
HMOTNÉ NOUZE. MYSLELA
JSEM, ŽE TOHO VÍM O ŽIVOTĚ
MNOHO, ALE TO SE VŠE
SMAZALO S PŘÍCHODEM
K TÉTO PRÁCI.*

S manželem a dcerami žijeme v srdci Vysočiny. Je tu krásně a díky okolní přírodě je možné každý den si připomínat, jaký dar je žít. Manžel pracuje jako živnostník, tudíž by pro mě bylo velmi obtížné vrátit se do nemocnice na směny. Pracovala jsem jako sestra u zubaře, ale to mě neoslovalo. V současné době pracuji na Úřadu práce v oboru hmotné nouze. Myslela jsem, že toho vím o životě mnoho, ale to se vše smazalo s příchodem k této práci. Tolik chudoby, nejen materiální, ale duchovní, vztahové, rodinných problémů... Musím se také přiznat k tomu, že někdy si u určitých klientů musím říci i vícekrát, že i takový člověk je můj bližní a ne vždy to úplně zabere. Samozřejmě si uvědomuji, že tento stav lidské duše má nějakou příčinu, většinou alkoholismus, ale i tak je to někdy velmi tvrdé.

Duchovní služba není samozřejmou věcí. Jak jsi vlastně dospěla k rozhodnutí, že budeš usilovat o tuto cestu?

Já jsem o ni vlastně nijak neusilovala. Jen jsem se ptala, jaký smysl mělo mé studium teologie? Chtěla jsem se věnovat

zdravotní etice, ale to po odchodu z Prahy již nebylo aktuální. Při jednom ekumenickém setkání jsem svému spolužákovi z EA (působí jako evangelický farář v Horní Krupě u Havlíčkova Brodu) říkala o své práci, že je to dobré, ale mám pocit, že bych mohla dělat i „víc“. Odpověď byla: „A proč neděláš duchovní službu?“ V tu chvíli mě to překvapilo, ale čím dál častěji jsem na to myslela a uvědomovala si, že bych tuto službu vykonávala ráda a může to být moje životní cesta.

V současnosti jsi ustanovená k jáhenské službě v havlíčkovobrodské farnosti. Jakým směrem by ses ve své službě chtěla zaměřovat a jak vidíš další možnosti rozvoje v budoucnu?

V současné době se „zaučuji“ a každé kázání je výzvou, takže momentálně hlavně v dalším studiu, zejména pak Písma. Velkou výzvou, tak jako asi ve všech našich farnostech, je oslovit ty, „kteří hledají.“ Uvědomuji si, jak skvělá je ta možnost být katoličkou a zároveň duchovní. Při přípravě na jáhenské zkoušky jsem narazila na článek „Neříkejte nám bratři“. Už v tom nadpise je obsaženo vše. Určitý sarkasmus, ale i smutek a hořkost. Jsem velmi vděčná, že já tuto skutečnost nemusím zažívat, že naše církev odpovídá na potřeby doby a já mohu být u toho.

Děkuji za rozhovor.

*Připravil Lukáš M. Vytačil
Foto: archiv Noemi Kosourové*

Kázání biskupa Pavla na jáhenské svěcení

15. 8. 2020

„Kdo hledá pravdu, hledá Boha, ať už si to uvědomuje, nebo ne,“ řekla kdysi Edith Stein, německá filozofka, později karmelitánka, která zahynula pro svůj židovský původ během holokaustu a jejíž památku jsme si připomínali minulou neděli. Naplněný život tedy spočívá v nalezení pravdy a je-li náš život cestou k pravdě, věříme, že bychom neměli minout náš cíl – Boha. Ne každý se ale zabývá takovými vznešenými myšlenkami, ne každý hledá pravdu, ne každému se pravda hodí. Spousta lidí kolem nás má za to, že pravdu má, že jim jejich poznání stačí a basta.

Jeden vtip říká, že na rozdíl například od bohatství, zdraví a krásy Bůh ví, že spravedlivě rozdělil jedině rozum. – A teď nám to začne šrotovat, vždyť přeci známe tolik pitomců, tak co to je za nesmysl. – Pointa vtipu je v tom, že na rozdíl od stěžování si na málo peněz nebo zdravotní problémy nebo na velký nos či malá prsa si nikdo – skutečně nikdo – nestěžuje na to, že by rozumu dostal málo. Všichni mají za to, že ho dostali dost. A když Boha nikdo neprosí o více rozumu, má on za to, že jej rozdál mezi lidi spravedlivě.

Když se Edith Stein ve své studii z roku 1930 s názvem *Éthos ženských profesí* zamýšlí nad posláním ženy, píše: „Pouze osoba oslepená vášní pro kontroverzi by mohla popřít, že žena, v duši a těle, je vytvořena pro určitý účel. Písmo jasně a neodvolatelně potvrzuje, co každodenní zkušenosti učí od počátku světa: žena je předurčena být manželkou a matkou.“ – Jenže i na Edith Stein vidíme, že tato „neodvolatelná pravda“ není jediná cesta. Že

ona sama si vybrala cestu akademičky a řeholnice, a manželkou a matkou se nikdy nestala. Neprotiřečí si? Co je tedy pravda?

Pravda se nedá vlastnit – nikdo z nás na ni nemá patent. Český filozof Emanuel Rádl, vášnivý hledač pravdy, napsal, že filozof pravdy nikdy nemá, že nad ní nevládne, nýbrž že se jí jen dává k dispozici a nechá pravdu vládnout nad sebou a pak se zasazuje za její vládu též ve světě – totiž že otázka nestojí tak, zda máme pravdu, ale jde spíše o to, zda pravda má nás – zda jsme na její straně.

A Rádl dále přemítá: „Pravda má být praktická a má se osvědčovat v životě; pravda, která k ničemu se nehodí, než aby vyplňovala tlusté knihy, kterých ni-

kdo nechte, není žádná pravda. Důležité jest, že otázka pravdy a omylu se nerozřeší díváním se na zápas pravdy a lži, nýbrž aktivní účastí a osobní volbou pravdy.“

Jak z výroku Edith Stein, tak z díla Emanuela Rádla vyplývá, že cesta za pravdou má jistou obtížnost; u Steinové vyjádřeno hledáním, u Rádla pak konstatováním, že otázku pravdy nerozřešíme díváním se na souboj pravdy a lži, nýbrž svojí aktivní účastí na tomto zápase.

Dnes si připomínáme svátek Zesnutí Panny Marie, či chcete-li Nanebevzetí Panny Marie. Její život máme za předobraz cesty za pravdou – sama se stává matkou, navíc matkou jakého syna! Sama v tom nemá od začátku jasno, když se dozví, že bude rodit, aniž by již měla manžela. Sama možná tápala a měla v tom zmatek, když se po boku svých příbuzných snažila Ježíše, jenž začal učit, zmocnit, protože měli za to, že se pomátl, že je cvok. (Mk 3,21, Mt 12,46) A nakonec si prošla životním utrpením, když zažila smrt svého syna.

Dnes se v Praze světí Mariánský sloup a bude tam hodně lidí zbožných a vedle nich také nemálo těch, kteří se cítí být majiteli pravdy, kteří mají ve všem jasno, ale místo hledání pravdy je jejich dílo spíše plné rozdělávání a kontroverzí. A v Havlíčkově Brodě dnes my, hledači pravdy a poutníci do Hospodinovy náruče, činíme cosi víc, než je svěcení Mariánského sloupu. Nesvětíme kámen, světíme ženu. Naši sestru Noemi svým ano posíláme biskupovi, aby ji posvětil ke službě, a na svoji cestu k pravdě dostáváme novou pomoc – ženu, matku a duchovní.

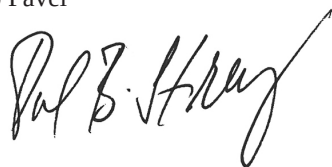
Přejme si, za sebe navzájem se modleme a to si vyprošujeme, abychom nepolevovali v nárocích hledat pravdu – abychom inspirování Písmem, jak jsme dnes slyšeli z listu Filipanům, činili, co se Bohu líbí. Abychom

to činili bez reptání a pochybování. Abychom byli bezúhonní a ryzí a abychom své talenty – to, co nám je svěřeno, rozvíjeli a rozmnožovali dobro, jak nás v podobenství o hřivnách vybízí náš nazaretský Mistr. A při tom všem mějme na paměti, že nemáme ani pravdu ani Boha ve své moci, že jsme jen pouhými služebníky, kteří se mají ze svých sil snažit, aby byli na Boží straně. Aby pravda měla nás, řečeno s Rádlem.

Dnešním svěcením nastává i v české starokatolické církvi nová situace. Jáhenské svěcení přijímá žena, se kterou biskup nemá častý osobní kontakt. Žena, se kterou si vykáme, mnoho toho o sobě nevíme, žena, která se dokonce se mnou dostala do sporu a statečně stála na své straně pravdy. Tak tomu zatím ještě nikdy nebylo, aby taková žena přijala jáhenské svěcení. Dnešní den je tak více než kdy jindy svědectvím o tom, že jako spolupoutníci do Božího království nemusíme být nutně na sebe nalepení, že nás nemusí pojít silné emoční vazby a provázaná přátelství, že pozvání ke službě v církvi nemusí vycházet z našich sympatií a společných zážitků a historek.

Dnešní den je dokladem toho, že je to právě ta napínavá životní hra o hledání pravdy, která nás spojuje a činí nás souputníky na cestě k Bohu. Jeho tedy, Hospodina zástupců, v Duchu a Pravdě uctívejme a jemu vzdejme díky za povolání jáhenky Noemi jako služebnice pravdy. Vzdejme díky za tento den milosti a velebme toho, který je naším Tvůrcem a Pánem a jehož my jsme nedokonalými služebníky. Amen.

Váš biskup Pavel

Inspirace ze středověku

V době, kdy čtete tento článek, jsem již vysvěcen na kněze. Dovolte mi, abych se tedy s vámi podělil o to, proč je mým hlavním patronem na cestě za Kristem svatý František z Assisi, ačkoli sám knězem nebyl. Pravdou je, že byl první velkou křesťanskou postavou, se kterou jsem se při svém hledání Boha setkal a naprosto mi učaroval. Stalo se tak zejména díky hudební skupině Učedníci, kteří jeho příběh zhudebnili nesmírně svůdným způsobem. Pochopitelně nezůstalo jen u uměleckého a velmi idylického popisu. Začal jsem se o Františka zajímat více a také o Toho, kdo jej tak uchvátil. Jistě, na své cestě jsem narazil na mnoho dalších svědků víry, kteří mě nadchli, ale František zůstal tak nějak v popředí. Vlastně hned za Ježíšem. To bylo v době, kdy jsem na nějaké kněžství ani nepomyslel. Jak šel čas, zjistil jsem, že jít Františkovou cestou neumím. Přesto se k tomu nesmlouvavému přímočarému způsobu žití evangelia stále obracím. Dívám se na toho, kdo se Ježíši tak oddal a připodobnil, že mu Pán „daroval“ stigmata, aby dosvědčil to spojení. Jenže skutečností zůstává, že nemohu a neumím žít tak radikální křesťanství jako František. Jsem příliš spjatý s tímto světem, skrze rodinu, práci, koníčky, a kdoví co všechno. Myslím, že mi rozumíte. Přesto se Františkem můžeme nechat inspirovat. Nakonec, svaté neobdivujeme proto, abychom vše dělali stejně jako oni. Oni měli svou vlastní cestu, kterou kráčeli k Bohu. To, že ta naše je jiná, není nic zvláštního, a už vůbec ne špatného. Na svatých vidíme, jak to může vypadat, když do svého života necháme vstoupit Boha. Vidíme, jak může vypadat to tajuplné spojení s Kristem, ke kterému jsme křtem povoláni. Může, ale nemusí! Je tedy něco, čím nás, lidi jednadvacátého století žijící v blahobytu a sociálních jistotách, může inspirovat člověk století třináctého, který se vzdal rodiny, finanční zajištěnosti a stal se žebravým mnichem?

Uměl jít „svou“ cestou

František se narodil v bohaté rodině obchodníka s látkami Pietra Bernardoneho. Vlastně se ve skutečnosti jmenoval Jan, ale protože jeho matka pocházela z Francie, přezdívali mu přátelé Francesco. V mládí se připravoval na převzetí otcovy firmy, žil bezstarostný život, hýřil s ostatními mladíky z bohatých rodin a toužil po rytířské slávě. Když byl v bitvě proti Perugii zajat a strávil rok ve vězení, kde trpěl nemocí a strádáním, něco se změnilo. Ve viděních spatřil, že Bůh z něj nechce ani rytíře, ani obchodníka, ale že pro něj má jinou cestu.

František pak radikálně změnil svůj život. To bohužel neustál jeho otec a vydědil jej. A tady bych viděl první inspiraci. Zkusme se čas od času zastavit a zamyslet se, zda jsme tam, kde máme být. Nemusí to být přece ani zajetí, ani nemoc. Možná právě ty podivné ořesy ve společnosti spojené s pandemií jsou dobrým momentem na to se zeptat sami sebe: „Nemá pro mě Bůh jinou cestu? Neodbočil jsem někde špatně? Nebojím se převzít odpovědnost za svůj život?“ Nemusíme být nutně takto radikální a ihned oblékat řeholní roucho, někdy postačí malá změna, abychom získali to, co František. Navzdory nepocho-

pení svého otce a lidí v okolí, jej naplňoval pokoj. Konečně šel tou cestou, kterou měl jít. Nevymlouval se na situaci, na geny, ani na výchovu, nedělal ze sebe oběť. Převzal zodpovědnost za svůj život a žil ho tak, jak byl přesvědčen, že to je nejlepší.

Viděl Boha tam kde jiní neviděli ani člověka

Chodil pak po kraji, opravoval chátrající kostely, hlásal chudobu a staral se o malomocné. Tak byste si přáli někdy se setkat s Kristem ještě tady na zemi? Alespoň na chvíli jej zahlédnout? František Ho viděl.

Právě v těch posledních spatřoval trpícího Krista, odmítnutého všemi. V těch, kdo v očích okolí už neměli žádnou lidskou důstojnost, viděl důstojnost božskou.

Nemyslím, že by bylo nutné vrhnout se na nemocné lidi bez domova a jako František je líbat, přece jen, je zejména dnes doporučen jistý sociální distanc. Co však jistě můžeme, je vidět v bližních ne-li přímo Krista, pak Boží děti, které Bůh stejně jako nás stvořil ke svému obrazu. Opravdu nemusíme rozdat všechno chudým, ani nemusíme začít sloužit v nízkoprahových zařízeních. Nemusí jít o nic takto velkého. Mnohdy postačí úsměv nebo vlídné slovo

Svatý František

místo nezájmu, strachu nebo podrážděnosti. František ukazoval každému, že má velkou cenu, bez ohledu na to, čím jej život potřísnil. Lidem vyloučeným a odmítaným ukazoval František Boží náruč.

Nebál se jít proti proudu

Dnes je důležité být IN. Mít kvalitní oblečení nejlépe známých módních značek je dokladem sociální reputace. Mít nejnovější model smartphonu nebo ještě lépe něco s obrázkem nakousnutého jablka je zárukou, že nás ostatní budou brát vážně. Být IN ovšem ve skutečnosti znamená poklonkování penězům a moci. Být IN totiž stojí peníze, které pak dáváme marketingově mocným korporacím, abychom se mohli zaštitit jejich logem zřetelně vytištěným přes celé tričko. František rozhodně IN nebyl. Byl naprosto nekonvenční a jedinou mocí, které se klaněl byla moc Boží. Nutno říci, že na zemi byla tato moc pro Františka zastoupena církví. Tu však viděl jako nemocnou bohatstvím, proti čemuž nebrojil, ale rozhodl se tuto dysbalanci vyvažovat vlastním příkladem. František nám tak může být inspirací hned na dvou rovinách. Nemusíme hned začít chodit bosí a v hadrech, možná se ale nemusíme trápit, pokud nám naše situace nedovoluje to, co od nás očekává okolí. Ta druhá inspirace spočívá v tom, že nemusíme ani popírat, že v církvi čas od času něco skřípe. Nemusíme popírat stíny minulosti, ani nemusíme být revolucionáři, kteří volají po radikálních změnách. Možná stačí na sobě ukazovat, že to jde jinak.

Nepřestal věřit ani důvěřovat

Dnes patří františkánské řády mezi ty nejobhatší a jsou respektovány i v sekulární

společnosti pro své přínosy v nejrůznějších oblastech lidského života. František však neměl zrovna na různých ustláno. Spával na zemi nebo chrástí, žebрал a i to, co vyžebрал, pak většinou rozdál chudým. Setkával se s odmítnutím a nepřátelstvím. To, že mu jeho otec nikdy neodpustil, jej velmi bolelo po celý život. Jeden z jeho přátel byl zabit při potyčce s biskupskými vojáky. Papež Innocenc III. původně odmítl schválit jeho řeholi. Na konci života dokonce oslepl. Přesto František nikdy nepřestal důvěřovat v Boží vedení. Někdy se nám může zdát, že už je toho na nás příliš. V životě všichni čas od času zakoušíme těžké chvíle. S naší důvěrou v Boha to pak jde z kopce. Pak nám může být František velkou inspirací. Jeho velebení Kristova kříže, slova o paní chudobě nebo sestřičce smrti, která nás přivede k Bohu, jsou šokující, ale cítíme v nich hlubokou mystickou zkušenost, která může být povzbuzením i pro nás. Vždyť dnes jsou „bolest“ či „utrpení“ téměř neslušná slova. Proč se o něčem takovém vůbec bavit? Pojďme se raději bavit! Moderní, či chcete-li postmoderní člověk popírá i vlastní smrtelnost tak vehementně, že když ta nakonec přijde, neví, co si s ní počít. Řešením pak je rychle se nebožtíka zbavit bez dlouhých ceremonií. Františkův zrak obrácený ke kříži nás vrací zpátky na zem. Jeho krev vytékající z tajuplných Kristových ran, jeho bolest sdílená s chudáky, to vše nám připomíná realitu, ale také naději. Věříme-li Bohu, nemusíme odvracet zrak od bolesti nebo smrti. Můžeme skrze ně zahlédnout Vzkříšeného.

Kamil Kozelský

Foto: Helena-Alexandra Reut

150 let od přijetí dogmatu o papežské neomylnosti

Před 150 lety, 18. července 1870, přijal v Římě zasedající I. vatikánský koncil dogmatickou konstituci *Pastor aeternus*, v které definoval nové nauky o papežské neomylnosti a o univerzálním jurisdikčním primátu římského biskupa nad celou církví. Tato skutečnost, vycházející mimo jiné ze silícího papežského centralismu po otřesech francouzské revoluce, byla bezprostředním důvodem pro vznik nové křesťanské konfese – katolíci, kteří tato nová dogmata nepřijali, vytvořili církevní společenství nazvané *starokatolická církev*.

Polemický koncil

Katolický teolog prof. Michael See-wald v nedávném čísle *Ökumenische Rundschau*, které bylo I. vatikánskému koncilu věnováno, zcela správně konstatuje, že „většina toho, co katolická církev od 16. do poloviny 20. století ze strany papežů učila, není pochopitelná bez hybné síly polemického – tedy konfesně vymezujícího se a odsuzujícího – afektu.“ V tomto svém polemickém směřování udržuje I. vatikánský koncil jistou kontinuitu s bezprostředně předchozím koncilem západní (katolické) církve, tedy koncilem tridentským (1545–1563), a lze ho chápat i jako vyvrcholení kanonicko-teologického proudu, který tridentským koncilem začal a který se vyznačuje postupně silícím centralismem církevní správy a vedení, omezováním regionální plurality v církvi a v jistém „zprávníčtění“ teologického diskurzu. Oba koncily také není možné pochopit bez stálého zřetele k tomu, vůči jakému společensko-politickému a náboženskému dění své doby se vymezovaly. V případě tridentského koncilu je to jednoznačně „strašidlo protestantismu“ a některé jeho radikální teze představovaly prakticky cílenou negaci a ideový opak pozic zastávaných reformátory, v případě I. vatikánského koncilu se oním subjektiv-

ním ohrožením církve, proti kterému bylo třeba se vymezit, stal zejména racionalismus, liberalismus a materialismus, symbolizovaný nejvíce francouzskou revolucí.

Neomylnost a primát

Prostředek, který proti těmto subjektivně vnímaným ohrožením církve většina koncilních otců – a konečně i papež Pius IX. sám – zvolili, bylo posílení pozice římského biskupa – papeže jako hlavy celé církve, a především definitivní zafixování centralismu, kterého sice bylo na církevně-právní rovině od dob tridentského koncilu prakticky dosaženo, ale scházelo mu ještě zachycení na rovině věroučné. Proto se tedy obě nová dogmata a nová učení I. vatikánského koncilu bezprostředně týkají papežského úřadu. Učení o papežské neomylnosti stanoví, že: „Když římský velekněz mluví ‚ex cathedra‘ (tj. když svou nejvyšší apoštolskou autoritou z úřadu pastýře a učitele všech křesťanů definuje nauku víry nebo mravů, která má být zachovávána celou církví), pak disponuje – díky pomoci, která mu byla přislíbena ve svatém Petru – onou neomylností, jíž chtěl božský Vykupitel vybavit svou církev při definování nauky víry nebo mravů. Proto jsou takovéto definice římského velekněze samy ze sebe – a nikoliv

na základě souhlasu církve – nezměnitelné.“ K němu se pak přidává ještě učení o univerzálním jurisdikčním primátu, tedy o tom, že papež má plnou a neomezenou jurisdikční pravomoc nad všemi součástmi celého křesťanstva: „Jestliže tedy někdo říká, že římský velekněz má povinnost pouze dohlížet a řídit, ale nemá plnou a nejvyšší jurisdikční moc v celé církvi, nejen v záležitostech, které se týkají víry a mravů, ale i v těch, které se týkají disciplíny a správy církve rozšířené po celém světě; nebo že má pouze větší podíl, nikoli však naprostou plnost této nejvyšší moci; nebo že jeho moc není řádná a bezprostřední, ať už ve všech nebo v jednotlivých církvích nebo u všech i jednotlivých pastýřů a věřících: budiž vyobcován.“

Bezmocná minorita

Ani mezi samotnými koncilními otci na I. vatikánském koncilu nebyly tyto otázky bez kontroverze, zejména pokud jde o dogma o neomylnosti. Část biskupů – mezi nimi velmi vlivné osobnosti, jako pražský arcibiskup kardinál Bedřich ze Schwarzenbergu, většina rakousko-uherského, švýcarského a část francouzského episkopátu – byla toho názoru, že vyhlášení dogmatu o papežské neomylnosti, které bylo vnímáno samozřejmě nejen nábožensky, ale i politicky, je v dané situaci *neopportunní* a může církev zejména v evropských monarchiích poškodit. Někteří koncilní otcové také zastávali liberálnější názory v pohledu na křesťany jiného vyznání a zdráhali se přistoupit na striktně polemické pozice, z kterých obě nová dogmata vycházela. Tato takzvaná *koncilní minorita* ale i vzhledem k organizační struktuře koncilních jednání a k personál-

nímu obsazení koncilu (více než třetinu koncilu například tvořili vesměs radikálně smýšlející biskupové malých italských diecézí) neměla šanci dosáhnout nějakého kompromisu, naopak jejich kritická vystoupení vedla k tomu, že celkové vyznění dogmatické konstituce *Pastor aeternus* bylo ve výsledku ještě přiosťeno. Symptomatická je zde jedna epizoda, která se pojí s osobností liberálně smýšlejícího chorvatského biskupa Josipa Juraje Strossmayera. Když se 22. března 1870 pokusil před koncillem vystoupit s projevem, který odmítal zcela plakativní a karikující odsudky protestantismu a zastával pozici, že protestanté sice bloudí, ale bloudí v dobré víře a jsou mezi nimi lidé upřímně věřící v Boha, byl křikem radikálních účastníků koncilu umlčen a donucen opustit řečnickou tribunu. Biskupové koncilní minority před hlasováním o finálním dokumentu koncil raději opustili, aby svým hlasem proti nezpůsobili veřejné pohoršení. Dogmatická konstituce tak prošla zcela hladce 533 hlasy pro a dvěma proti. V momentě uzavření hlasování se nad Vatikánem strhla bouře s blesky, kterou jednotlivé strany střídavě vykládaly jako Boží přitakání nebo vyjádření Božího hněvu.

Co všichni a všude věřili

Zejména v německy mluvících zemích a v liberálně-měšťanských kruzích se závěr I. vatikánského koncilu nesetkal s vřelým přijetím. Rakousko-Uhersko dokonce na politické rovině vypovědělo konkordát v obavě z politických implikací papežské neomylnosti. Všichni biskupové někdejší koncilní minority se – dříve či později – podrobili a závěry koncilu uznali. Setrvalý odpor proti těmto novým naukám tak na

katolické straně zůstal omezený hlavně na akademickou sféru. Významným činitelem zde byl vlivný mnichovský historik Ignaz von Döllinger. Ten již před koncilem poukazoval na to, že papežská neomylnost je z hlediska dějin dogmatu novotvarem, který nemůže obstát v klasické „zkoušce katolicity“, spojené se jménem sv. Vincence z Lerina, která říká, že za skutečně katolické může být považováno jen to „co vždy, všude a všichni věřili.“ Když z církevní hierarchické roviny nepřicházel proti závěrům koncilu odpor, zorganizovali se katolíci – laici a kněží – kteří proti novým dogmatům protestovali, spolkovým způsobem – vytvořili nejprve volné a později stále více organizované hnutí. To si dalo název *starokatolické* (ve smyslu držící se staré katolické víry před koncilem) a vycházelo převážně z německy mluvících liberálních měšťanských kruhů. Na našem území nalezlo ohlas zejména v severočeském pohraničí, které bylo již dříve silně ovlivněno praktickým josefinismem. Starokatolíci chtěli zpočátku zůstat členy (římsko)katolické církve a zevnitř pracovat na zvrácení jejího dogmatického vývoje, ale taková představa se brzy ukázala jako naivní – představitelé starokatolického hnutí začali být masivně exkomunikováni. V roce 1873 proto na starokatolickém kongresu v Kostnici došlo k přijetí církevně-synodálního zřízení a k volbě biskupa. Tím vznikla nová církev, církev starokatolická.

Katolická avantgarda?

Starokatolické hnutí nikdy nedokázalo strhnout masu. Zůstalo doménou relativně malého okruhu spíše vzdělaných a liberálně smýšlejících vrstev společnosti. Na tom

se konečně nic nezměnilo ani v 21. století. Poměrně záhy po svém vzniku se němečtí starokatolíci spojili s nezávislou katolickou církví v Nizozemí, která přerušila společenství s Římem již o století dříve, a velkého církevního partnera našli v anglikánské církvi, s nížž vstoupili v roce 1931 v plné církevní společenství – při zachování organizační samostatnosti. Přestože původní deklarované sebepochopení starokatolíků jako oné staré katolické církve před I. vatikánským koncilem zůstává dodnes součástí starokatolické identity, stejně jako deklarovaná touha po znovusjednocení s římskou církví, ubíral a ubírá se vývoj tohoto malého konfesního společenství vlastní cestou. Velmi záhy po svém vzniku přijala starokatolická církev rozsáhlé reformy liturgie, zavedla národní jazyk do bohoslužby a zdobrovolnila celibát – tedy aktivně provedla reformy dlouhodobě požadované katolickými liberálními kruhy. Tento charakter jakési „liberální avantgardy“ katolického proudu křesťanství se tak v praxi stal mnohem výraznější, než ideově deklarovaná věrnost „učení církve prvního tisíciletí“, a je konečně pro starokatolické církve typický dodnes. Církevní struktura starokatolických národních církví (v Německu, Rakousku, Švýcarsku, Nizozemí, České republice a Polsku) stojí na synodně-demokratických principech a orgánech s převahou laiků a ve skutečnosti tak více odpovídá spolkovému zřízení, než metropolitně strukturované episkopální ekleziologii staré církve. Výsledkem tohoto zřízení je velká samostatnost a autonomie jednotlivých jurisdikcí, volně sdružených v tzv. Utrechtské unii. Proto se dnes také jednotlivé evropské starokatolické církve navzájem liší v různé míře realizace soudobých liberálních požadavků – západní

starokatolické církve tak například světi do kněžského úřadu i ženy, česká církev pouze jáhenky, polská ani to, v církvích západní Evropy existuje obřad žehnání stejnopohlavních párů a diskutuje se o jeho zrovnoprávnění s manželstvím a podobně. Přestože tedy osten původního rozdělení po I. vatikánském koncilu byl (i v důsledku vývoje na římskokatolické straně po II. vatikánském koncilu) postupně otupen a některé reformy, které starokatolíci provedli v 19. století, jsou nyní i na římskokatolické straně standardem, jsou to dnes prakticky hlavně tyto nové starokatolické liberální kroky a reformy, které představují hlavní hranici mezi církví starokatolickou a římskokatolickou.

Co s neomylností dnes

První vatikánský koncil nebyl nikdy formálně ukončen. Na plánu měl kromě projednání dokumentu o papežském primátu a neomylnosti i dokument o církvi, který mohl radikální teze konstituce *Pastor aeternus* uvést do širšího kontextu a tak je do jisté míry i zjemnit. K tomu nedošlo v důsledku vypuknutí prusko-francouzské války, v jejímž rámci byl Řím obsazen piemontským vojskem a došlo tak nejen k nucenému ukončení koncilu, ale i k zániku posledního zbytku papežské světské vlády nad částí území Itálie. V určitém slova smyslu se dokončením tohoto původního záměru na římskokatolické straně stal až II. vatikánský koncil, který už ale vycházel ze zcela jiné hermeneutiky. Namísto polemického afektu přináší otevření světu – i světu křesťanů jiných vyznání – a ve svém přístupu je spíše proaktivní, než polemický a vymezující se. Tak i definice I. vatikánského koncilu dnes vidíme v jiném světle,

než tomu bylo v 19. století. Nepotvrdily se obavy, že by byla papežská neomylnost zneužívána k politickým proklamacím. Prakticky využit byl tento kanonický institut dvakrát – jednou zpětně k potvrzení dogmatu o neposkvrněném početí Panny Marie a pak Piem XII. v roce 1950 k dogmatizaci učení o nanebevzetí Panny Marie. Jisté rysy prohlášení *ex cathedra* má mimo to i dokument *Ordinatio sacerdotalis* Jana Pavla II. z roku 1994, který stanovuje, že církev nemá moc udělit kněžské svěcení ženě, zde se ale kanonisté vesměs neshodnou, zda jde o věc disciplinární (na kterou se neomylnost nemůže vztahovat), nebo věc víry a mravů. V praktickém církevním životě a v dnešním ekumenickém dialogu je mnohem větším kamenem úrazu otázka univerzálního jurisdikčního primátu, který byl v 19. století naopak vnímán jako celkem nekontroverzní. V rámci ekumenického dialogu – například právě i se starokatolíky v dokumentu *Církev a církevní společenství* – se tak velmi řeší pozice papežské autority ve vztahu ke kolegialitě, která do jisté míry omezuje možnosti autokratického výkonu tohoto úřadu. Tyto impulzy ekumenického dialogu, který dnes již zná i jiné modely církevní spolupráce, než je jednostranné podřízení se papežské autoritě, pak rezonují i v interní římskokatolické diskuzi, například v otázkách vztahu centrální římské autority k autonomii národních církví a jejich biskupských konferencí. Dědictví I. vatikánského koncilu není tedy jen 150 let stará historie, ale je to něco bezprostředně živého a aktuálního, i když vypořádávání se s tímto dědictvím není z žádného pohledu jednoduché.

Per Jan Vinš

Starosti s koronavirem

Pandemie koronaviru není ještě za námi, další vlny tohoto onemocnění se vrátí a s nimi i nutnost adekvátní reakce. Kdo ví, zda je horší skutečný účinek onemocnění, nebo strach z něho, přehánění, společenská hysterie, panika, rozvrat běžného chodu společnosti, politická a ekonomická reakce na výskyt virové nákazy a její sociální dopady?

1. Abychom měli dost chleba

Začal bych svou laickou úvahu starostí o chléb náš vezdejší. Mnoho lidí si na jaře dělalo zásoby potravin, někdo hodně, jiný málo, další se tím nezabýval, ale někdo neměl doopravdy nic, a teď je o něho postaráno ve vězení za ukradený rohlík. Říkáme: „Náš Bůh je Hospodin;“ víme, že od nás chce milosrdenství, ale neprodané potraviny se vyhazují, aby se nekazil trh. Jaká bude naše sklizeň? To Pán Ježíš se nám dává zadarmo a všem jako Chléb živý, který sestoupil z nebe. Dostáváme, co a kolik, potřebujeme. Nemůžeme si hromadit zásoby, leda na sedmý den, ale mohli bychom snadno začít strádat, když nás přemůže strach. Mimořádná hygienická opatření nás chrání, ale současně nás vzdalují od Svátosti Eucharistie, která je srdcem života církve. Chleba bude dostatek, pokud budeme účastní společenství slova a svátostí, neboť pokrm tělesný i duchovní roste rozdělením. Všichni bychom teď společně měli hledat způsoby a cesty, jak slavit Svátost Eucharistie i v nouzových a mimořádných podmínkách.

2. Internet a Svátost Eucharistie

Praxe vysluhování svátostí se vyvíjela, a to i v reakci na nemoci kdysi devastující svět. Současná pandemie se mi ve srovnání s morem a cholerou zdá relativně mírná.

Domnívám se, že pokud nastanou nějaké hrůzy, tak to nebude materiální nouzí a nedostatkem hmotných prostředků, ale organizačním selháním. Aniž bych chtěl zlehčovat vážné případy, troufám si odhadovat, že převažující zkušenost věřících je zatím vlastně ponejvíce s používáním roušek a desinfekce, se sledováním bohoslužeb na internetu, a také s užíváním sociálních sítí. Zde se mi zdá největším ziskem odvaha vstoupit do virtuálního světa. Domnívám se, že naše církve se náležitě osmělila a bude využívat elektronická média mnohem více než dříve. Po rozvolnění opatření už je vidět, jak jsme se v internetu zabydleli. Je to prostor, kde je možné hlásat evangelium, pomůcka organizace chodu církve, ale otázkou je, zda a jak se hodí pro svátostnou službu? Svátosti jsou viditelná znamení neviditelné a nevýslovné Boží milosti. Bůh naše smysly neklame.

Jaký smysl mají televizní a internetové přenosy a záznamy bohoslužeb? Svátá Eucharistie nás spojuje s Kristem i mezi sebou navzájem. Bůh Otec nám v Eucharistii dává vše, o co Ho spolu s Ježíšem Kristem prosíme v modlitbě „Otče náš“. Spojení s Kristem je životně důležité, a tak pokud jsme bez vlastní viny fyzicky od svátosti Eucharistie odděleni, nezbyvá než prosebná modlitba o účinek podobný, jaký je u skutečného svátého přijímání. Této modlitbě bych však nedával přednost před osobní účastí na bohoslužbách, pokud je

možnost volby. Také po internetu se ale lze přiblížit k tomu, proč na Mši svatou chodíme. I ten, kdo právě nepřijímá svátost, dostává požehnání, a společně přijímáme ze stolu Slova Božího. Věřící je očišťován slovem, které k němu Pán mluví. Z každé bohoslužby mají užitek také ti, kdo se jí neúčastní, neboť přítomní se za ně modlí. Prospěch mohou mít i ti, kdo se budou s dobrým úmyslem dívat na záznam.

Nakonec je z přenosů a záznamů taktéž vedlejší praktický užitek. Navzájem poznáváme liturgickou praxi, slyšíme různá kázání, poučíme se, stejně jako vzniká dokument a určitý obraz doby.

Ve využití mechanismů posilujících lidské schopnosti vidím příčinu možného negativního dopadu těchto přenosů. Záznam nás může, jak se říká, zvěčnit, a kdykoliv zpřítomnit, a to aniž by nás miloval. Záznam i přenos se mohou stát předmětem profanace, nebo zneužití.

3. Může být Eucharistie infekční?

Věříme, že v Eucharistii je reálně přítomen Pán Ježíš Kristus. Tato přítomnost trvá, dokud trvají způsoby. Eucharistie je Pokrm Božský, Nebeský Chléb pro život věčný a Kalich Spásy obnovující síly. Církev svatá z Krista a v Kristu žije a roste. V Eucharistii je Kristus přítomen v úplnosti svým lidstvem i božstvím. Jako mnoho jiných, i já jsem toho mínění, že v tomto pokrmu a nápoji nemůže být žádné nebezpečí a není možné se z nich ničím nakazit, ale současně také vím, že Boha nelze „zermomocnit“ a opovázlivě trvat na tom, že Pán musí ukázat svoji přítomnost světu tím, že nás před zraky všech od nákazy uchrání. Víme, co Ježíš odpověděl ďáblu, když ten Ho pokoušel na vrcholu chrámu.

Neporušitelnost samotného Těla a Krve Páně se pak přirozeně už nemůže vztahovat na liturgické náčiní a textilie, a vlastně na celý chrám a všechno jeho vybavení, neboť tyto předměty zcela patří do materiálního světa a prostředkem nákazy mezi přítomnými by se stát jistě mohly.

4. Hygienická opatření a liturgická praxe

Mimořádná opatření, která byla v první polovině roku v platnosti a která zase začínají být znovu zaváděna, aby zabránila šíření koronaviru, se dotkla i našeho přístupu ke způsobu přijímání svátosti Eucharistie. Museli jsme na čas změnit své zvyklosti a mohli začít nově uvažovat o věcech dříve samozřejmých. Třeba to, že součástí liturgické praxe je zcela samozřejmě i určité řízení úrovně hygieny, jsem si uvědomil teprve pod vlivem letošních událostí. Nebylo by dobré mít standardní praxi, kterou je možné snadno překlomit do zpřísněného módu, stejně jako i vrátit do režimu pohody, vše jen s minimem dodatečných opatření?

Lavabo – čistota i desinfekce

Nejlépe je začít od nejjednoduššího. Používá se lavabo? Mytí rukou je úkon, jehož funkce je při běžné dnešní úrovni hygieny spíše symbolická, především však je to projev eucharistické úcty, který může být v těžkých dobách snadno aktualizován využitím desinfekčního činidla.

Eucharistická modlitba

Eucharistická modlitba je asi z hlediska rizika přenosu infekce bezproblémová. Čisté ruce (umyté a podle potřeby desinfikované) by měly stačit.

Obřad přijímání

Úkon pozdravení pokoje podáním ruky jsme schopni alternovat vzájemnou úklonou a slovem, sám se ale cítím lépe při fyzickém kontaktu. Pokud se dále dodržují hygienická opatření, nemělo by riziko infekce záležet na pořadí přijímajících osob.

Hygiena však není jen otázkou udělovatele. Což tak aby si přijímající před přijímáním pokaždé očistili ruce, pokud tedy nepřijímají do úst. Věřící by si v dobrých dobách obyčejně utřeli ruce, zatímco v období zvýšeného rizika infekce by byl použit spray s desinfekcí nebo hygienický vlhčený kapesník. Toto by sice byla nová praxe, ale přinesla by užitek jak hygienický v dobách potřeby, tak také by se jejím dodržováním připomenula eucharistická úcta. (Mimochodem, neučili nás v dětství, abychom si před jídlem myli ruce? Všimněte si někdy v restauraci, kolik hostů to dělá.)

Přijímání Těla Páně

Udělovatel Těla Kristova je bere (umytou a v případě opatření i desinfikovanou) rukou a podává postupně přijímajícím. Při podávání Těla Páně na ruku je riziko přenosu asi menší, než při podávání na jazyk. Avšak praxe, kdy si věřící sami berou Tělo Páně z udělovatelem nabízené nádoby, by se měla uvážit, neboť v nádobě s nalámaným Beránkem se postupně potkají prsty všech. V některých farnostech je zvykem, že nádoba se Svátostí koluje; v tom případě asi zvyšuje riziko možnost kontaminace vnějšího povrchu nádoby.

Přijímání Krve Páně

Přijímání Krve Kristovy pitím z jednoho společného kalicha je asi nejčastějším způsobem přijímání. Z kalicha dává pít osoba, která s pomocí purifikatoria okraj číše

kalicha otírá. Přitom se má použít vždy čistý kousek látky, a také se purifikatorium může napustit desinfikujícím alkoholem. Současně by se po každém přijetí měl pootočit kalich, aby další komunikant pil z jiného místa. Případné kolování kalicha by mohlo působit problémy, a je otázkou, jak se předává purifikatorium. Namísto purifikatoria by bylo možné používat jednorázové ubrousky (podle situace obyčejné, nebo s desinfekcí), avšak měl by být zajištěn jejich sběr a adekvátní zacházení. Pokud se týká intinkce, jsou různé názory, zda je to postup bezpečnější, nebo naopak rizikovější, než přijímání pitím z kalicha. Upozornil bych jen na to, že pokud přijímající obdrží na ruku fragment Beránka, který potom z dlaně přebere prsty vedoucí ruky, aby si sám Svatý Chléb namočil ve Svatém Vínu, hrozí zpětná kontaminace kalicha. S ohledem na tento způsob by tedy také možná bylo dobré zavést očišťování rukou komunikantů před přijímáním.

Ve druhém letošním čísle Communia byl nadnesen návrh, aby byly zavedeny (jak jsem to pochopil - soukromé) rodinné kalichy. Při Poslední večeři dal Ježíš všem pít ze Svého kalicha, i když každý účastník možná měl podle zvyklostí té doby i kalich svůj nebo pro své vlastní použití. Jistě může být na oltáři víc kalichů, když není jeden kalich dost objemný pro všechny, ale Krev Kristova, ačkoliv z nezbytnosti ve vícero nádobách, je v nich přece jen společná pro všechny, a bude, jak kdo přistoupí, a dostane se na každého. Ne tak si myslím, že by bylo u rodinných kalichů. Co je v mém kalichu, je určeno jenom pro mě, a oddělené od toho, co je pro druhé; navíc by se kalichy mohly stát statusovým symbolem, a tudíž předmětem soutěže o prestiž. Součástí návrhu bylo:

„Singl“ jednotlivci ať nadále přijímají z „centrálního“ kalicha. Z hlediska hygieny by ovšem dávalo smysl rozdělení nádob podle skupin osob žijících ve společné domácnosti, což je v tomto modelu klíčový faktor, takže pro osamocené by naopak byly individuální kalíšky (tzv. „frťanky“) logickou volbou.

5. Závěrem

Hygienická opatření jsou slučitelná s eucharistickou úctou a omezení bohoslužeb

kvůli koronaviru není pronásledování. Možná s touto nemocí přijdou i mnohé strašné věci, ale může se také rozhojnit milost. Chraňme sebe i ostatní, dělejme vlastně cokoliv, jen pokud si budeme vážit Svatých darů a nenecháme se od Nich oddělit. Prosím, spojme se jak v úsilí, tak především v modlitbě o to, abychom mohli bezpečně přebývat v lásce našeho Pána Ježíše Krista.

Ivo J. Kuřitka

Anděl, který zastavuje

Tématu koronaviru a z něj vyplývajících omezení, která na nás dopadají, jsme se z perspektivy naší církve dotkli již v několika příspěvcích. Text kázání, který zde přinášíme, představuje pohled z ekumenického spektra. Na prosbu Kamila Kozelského, těšínsko-ostravského novokněze a člena redakční rady, jej připravil Mojmír Blažek, farář sboru ČCE v Českém Těšíně a účastník tradičního letního Týdne duchovní obnovy.

Většina z vás si nejspíš pamatuje na příběh o Balámově oslici z nedělní školy. Moábský král se kdysi vylekal putujícího Izraelského národa. Správně tuší, že za jeho vítězným postupem je přítomna nějaká duchovní síla a Boha Izraele si zařadil mezi bohy všech ostatních národů. Proti jedné duchovní veličině si proto chce najmout jinou a povolává si proslulého věštce či kouzelníka Bileáma z Mezopotámie, aby Izrael proklel. Tento pohanský věstec však Hospodina nějak zná a ví, že Hospodin je jiná třída ve srovnání s božstvy tehdejších národů. První pozvání Pán Bůh Bileámovi zakáže, podruhé překvapivě dovolí jet, ale s podmínkou: „budeš dělat jenom to, co ti poručím!“ Zdá se, že právě tuto podmínku Bileám nechal dost vážně a Pán Bůh, když

vidí jak natěšeně jede Bileám za vidinou tučné odměny, musí jej zastavit.

Hned na tomto místě si všimneme dvou obecnějších, ale vážných souvislostí. Izraeli Pán Bůh otevírá zaslíbenou zemi a uvádí jej do ní také s podmínkou. Dám vám tuto zemi a budu vám Bohem, když vy budete dodržovat má přikázání. Jestliže však Izrael poruší smlouvu Božích přikázání, musí počítat s tím, že Bůh se mu stane „Protivníkem“ (Ex 23,20nn; Dt 6,1-25). A ještě obecněji toto platí i o člověku obecně. Pán Bůh pro člověka stvořil nádhernou zemi a člověka v ní ustanovil, aby si zemi podmanil a panoval nade vším živým (Gn 1,28). Člověk ale měl své panování pochopit ne jako drancování, nýbrž tak, že má zemi spravovat – obdělávat

a střezit (Gn 2,15). Dodnes ale platí, že návody k používání většinou nečteme.

Z příběhu, který si většinou pamatujeme z dětství, nám možná výrazně ční Balámová oslice, která promluvila; Já ale dnes chci pozornost věnovat postavě anděla, který Bileáma zastavuje. Není to žádný něžný a vůbec ne barokní andělíček, ale anděl s taseným mečem, anděl protivník, anděl nahánějící hrůzu. Anděl, který se staví do cesty. Velký věstec se vůči němu přesto projevuje jako slepý či zaslepený, zatímco hloupá oslice nebezpečí vidí a uhýbá mu jak nejlépe umí. Rozumnost ani zvláštní věstecké zkušenosti Bileámovi najednou nejsou s to odhalit anděla s mečem, zatímco příslovečně hloupé zvíře je v té chvíli moudřejší.

Anselm Grün vykládá toto místo takto: Oslice – náš instinkt – má pro anděla, který nám brání v cestě, cit. Rozum si myslí, že bezpodmínečně musí jít dosavadní cestou dál; že musí ještě více organizovat, ještě více plánovat, podávat ještě větší výkon. Ale tělo jej brzdí. Stávkuje. Mnozí se pak rozzuří a začnou své tělo tlouct, místo aby se ho zeptali, proč se jim staví do cesty. Pak Pán Bůh otevírá našemu tělu ústa, aby se srozumitelně přihlásilo o slovo, mluva těla se nedá přeslechnout. A čím více budeme do těla tlouci, tím více bude rebelovat, dokud konečně nenahlédneme, že je naše cesta pochybená, že nás vede do záhuby. Pak býváme vděční, že se nám anděl Páně postavil do cesty, abychom neutrpěli větší škodu. (Anselm Grün: Každý má svého anděla, s. 44).

Ano, je to tak. My běžně anděly nevidíme, ale Oni tu jsou. A slouží dobrým Božím záměrům i s námi. Někdy se totiž vydáváme pochybnými cestami a prosazujeme si uchvácení určitého cíle tak za-

slepeně, že Pán Bůh k našemu dobrému musí poslat anděla s mečem – něco, nač tvrdě narazíme.

Ve 2. knize Samuelově tak čteme příběh o králi Davidovi, který je na vrcholu svého královského rozmachu a chce si svou velikost potvrdit, chce sám sebe ujistit o své moci. Proto posílá Joába, aby sečetl v jeho říši muže schopné boje. Ten David, který se uměl spolehnout na Hospodina, když šel proti obrově, David, který se s Hospodinem radíval před každou bitvou a proto býval tak úspěšný, teď to chce mít spočítané a zviditelněné po lidsku tímto sčítáním branné moci lidu. Joáb mu to rozmlouvá, ale nakonec musí poslechnout. Jenže když králi dodá součet asi třináct set tisíc mužů, vypukne náhle v zemi prudká morová rána. *Hospodin tedy dopustil na Izraele mor od toho jitra až do určeného času. I pomřelo z lidu od Danu až k Beeršebě sedmdesát tisíc mužů. Pak vztáhl anděl svou ruku nad Jeruzalém, aby v něm šířil zkázu. Ale Hospodina pojala nad tím zlem lítost. I řekl andělu, jenž šířil mezi lidem zkázu: „Dost, již přestaň.“ Hospodinův anděl byl právě u humna Aravny Jebúsejského. Když David uviděl anděla bijícího lid, pravil Hospodinu: „Hle, já jsem zhřešil a já jsem se provinil.“ (2. Sam 24,15-17)*

Zase je tu anděl s mečem, zase je tu událost, která zastavuje člověka na pochybné cestě.

Odvážím se odsud s bázní vyslovit, že i za tou podivnou pandemií koronaviru je také Boží anděl s taseným mečem, anděl který zastavuje. To, co se nepovedlo žádnému z lidí, to čeho nedosáhlo ani světové hnutí Greenpeace či jiných ekologických aktivistů, toho dosáhl neviditelný anděl, který zastavuje. Celý svět hrůzou ztuhl.

Přestala létat letadla, zastavil se nesku-
tečný obrat obchodu, lidé naráz omezili
cestování.

A jestliže se ptáme, co je asi za tím, tak
tuším, že anděl Páně, který lidstvu říká:
Varuji vás, ta vaše rozjetá Globalizace je
v Božích očích velice pochybná cesta. Vy
už jste si o sobě mysleli totéž, co stavitelé
babylonské věže, myslíte si, že můžete
dělat všechno, že jako bohové dosáhnete
do nebes, že můžete rozhodovat i o věcech,
které tomuto světu ustanovil Bůh.

Snad si ještě vzpomenete, že v tom glo-
bálním světě lidé létali sem a tam, obcho-
dovali s dětskou prací, rabovali deštné pra-
lesy, doslova drancovali ryby ve světových
mořích. Vedle nezájmu o tisíce uprchlíků
a jejich zoufalé podmínky se hlavní města
trumfují v pořádání pochodů pýchy – ony
pride parady lidí, kteří z pocitu svobody
oslavují pýchu a vystavují na odiv muže
předělané na ženy a naopak. Náš globální
svět zapomněl, k čemu Bůh člověka povo-
lal na tuto zem, ale fanaticky se žene dál
a bičuje to udřené zvíře pod sebou.

Přiznávám, že mám příliš malý rozhled
a téměř žádné hmatatelné důkazy, abych
teď mohl spojovat třeba jednotlivé země
s velkými problémy epidemie jako země
s ukázkově hříšným způsobem života. Ko-
nec konců ani ten náš výchozí příběh Bile-
áma není v tomto ohledu křišťálově jasný.
Ne vždy je dost jasně vidět, v čem je to
pochybné, co Bůh vidí. Ale stojím si za tím,
že mnohé cesty globalizovaného světa jsou
z pohledu Božích řádů pochybné a že je na
místě vidět za oním zastavením světových
koloběžek Božího anděla s taseným mečem.

Pokud se tedy dostanete na rozhovor
o tom, co se to děje kolem nás, jak my
křesťané rozumíme pandemii koronaviru,
pak určitě ne karatsky z odsuzovačně,

ale s velikou pokorou a bázní tu vnímám
Božího anděla, který zastavuje sebejistě
rozjetého člověka. To zastavení volá k po-
koře a připomíná, co je podstatným poslá-
ním člověka: *Človče, bylo ti oznámeno,
co je dobré a co od tebe Hospodin žádá:
jen to, abys zachovával právo, miloval
milosrdenství a pokorně chodil se svým
Bohem.* (Micheáš 6,8)

Andělé, kteří zastavují, však působí
i v rovině osobního života. Občas nás
v našem rozletu také někdy zastaví nějaká
nemoc – řečí těla řekne: stop, zastav se člo-
víčku a ptej se Pána Boha, jestli tvé plány
či touhy srdce nejsou v Božích očích po-
chybné. V posledních letech se nám ved-
lo nadmíru dobře, postavili jsme si domy,
zbohatli jsme a naše srdce často obrostlo
tukem. Stali jsme se pohodlnými a jakož-
to služebníci Boží, viděno skrze smlouvu
křtu, jsme službu Pánu Bohu zanedbávali
a zabývali se pochybnými aktivitami.

Jestli nás v takovém stavu zastaví něco
nezvyklého; Osel pod námi najednou cho-
dí polem, odře nám nohu nebo se nesmy-
slně zarazí tam, kde jiní prošli, prosím,
přemýšlejme, zda to není Boží znamení.
Čiňme pokání z pochybných aktivit a roz-
pomínejme se na to, co jsme možná někdy
Pánu Bohu slíbili a nesplnili, a nebo jsme
kdysi přijali od Boha jako podmínku či
smluvní souvislost s nějakým požehnáním.
Ono „Jdi tedy, ale pamatuj, že máš všude
jednat jen ve shodě s poznanou Boží vůlí“,“
totiž platí i nám dnes.

Možná že to teď vyznělo trochu záko-
nický a nebo příliš poplatně SZ postojujím.
Jenže proto jsem četl i ten kratičký oddíl ze
Sk. Apoštolé na misijní cestě také zakou-
šejí, že je Duch Boží po dvakrát zastavil
v určitém záměru a oni nakonec v těch

okolnostech rozpoznávají Boží nasměrování přinést evangelium do Evropy.

Pán Bůh má stále k dispozici nesčetné anděly a ti mu dnem i nocí slouží. Někdy v rovině našich osobních směřování. Ale jistě má i dostatečně mocné anděly, kteří mohou vytasit svůj meč a zastavit rozběh světa. Nerozčilujme se, když najednou klekne naše auto, či nevyjde plánovaná dovolená. Raději s pokorou taková zastavení promodleme a postavme do světla Božího slova.

Možná, že doba, která je před námi, je opravdu doba posledních dnů, možná budeme zakoušet víc takových nezvyklých událostí kolem sebe. Ti, kdo se v tom pokoří před Bohem a budou pozorně dbát na Boží slovo, budou požehnání a nejspíš i naopak. Možná budeme zakoušet mnohem víc osobních povolání do nějaké formy misijní služby – protože žeň je mnohá, ale dělníků málo. Ta pozoruhodná

zastavení ve světě a vedle toho třeba nějaká osobní zastavení v aktivitách, které nás přitahovaly; to vše může být předzvěst času, kdy se pole bělejí ke žni.

Možná, že nám ze dne na den zase zavřou kostely. To jarní varování nebylo bez významu. Prosím, rozhlédněte se už dnes po okolí svého bydliště a začněte si budovat vztahy s nejbližšími křesťany, aby mohla církev fungovat i v domácích skupinkách. Možná, že se kdovíjak nečekaně zasekne cosi v koloběhu světa. Připravte si dobře svou duchovní zbroj, zajišťujte si materiály pro duchovní růst svých nejbližších a ne ve strachu, ale spíš s velikou vděčností očekávejme, že to před námi může být čas k přinesení velikého požehnání svému národu a možná i jiným.

Mojmír Blažek

Foto: Wikimedia Commons

Sekretariát Mezinárodní biskupské konference se loučí s Majou Weyermannovou

Po mnoho let byla Maja Weyermannová neodmyslitelnou součástí všech jednání Mezinárodní biskupské konference. Jako pracovnice sekretariátu připravovala podklady jednání, koordinovala jejich překlady, organizovala setkání biskupů a dalších odborníků a usnadňovala hladký průběh rozhodování v rámci Utrechtské unie starokatolických církví. Nyní se s ní loučíme a vítáme její nástupce.

Koordinace spolupráce

Předsedou Mezinárodní biskupské konference (IBK) je vždy utrechtský arcibiskup. Je to dané jeho mimořádným postavením jako nástupce svatého Willibrorda, ale je to zároveň i historickým uznáním zásluhy nizozemské církve, která spojení s Římem přerušila o století dříve, než vzniklo starokatolické hnutí a starokatolikům po 1. vatikánském koncilu zprostředkovala biskupská svěcení. Předseda IBK sice nemá moc a jurisdikci nad jinými diecézemi kromě své vlastní, ale reprezentuje celou Utrechtskou unii navenek a předsedá pravidelným setkáním biskupů. Ze svého středu IBK také volí sekretáře, pokladníka a přisedícího, kteří dohromady tvoří Byro IBK.

Protože ale všichni tito funkcionáři jsou vždy zároveň diecézními biskupy svých příslušných církví, což s sebou přináší nemalou časovou vytiženost, bylo třeba člověka, který by usnadňoval a podporoval komunikaci mezi jednotlivými biskupy a starokatolickými církvemi. Takovým člověkem se stala v roce 2000 právě Maja Weyermannová.

20 let služby církvi

Informační a koordinační pověřenkyně IBK zněl oficiální titul pracovního zařaze-

Anja Goller

ní, v kterém Maja Weyermannová setrvala dlouhých 20 let. K jejím úkolům patřilo informovat členské církve Utrechtské unie o aktuálním dění napříč starokatolickým světem, připravovat veřejná prohlášení, komuniké, zápisy z jednání i tiskové zprávy, přípravy jednání Mezinárodních starokatolických biskupských konferencí a v součinnosti s osobním sekretářem arcibiskupa utrechtského také koordinace ekumenických kontaktů a jednání, která byla jménem starokatolických církví ve-

Michael van den Bergh

dena. Pro takovou práci bylo zapotřebí dobré teologické orientace, znalosti vícera jazyků, organizační talent, flexibilita, ale také humor a pevné nervy, protože s nejdůstojnějšími otci biskupy to není vždy tak docela jednoduché. Po dvaceti letech nyní Maja Wayermannová ve své funkci ze zdravotních i z ekonomických důvodů končí a koordinace práce v rámci IBK bude upravena novým způsobem.

Nové struktury

Nově bude koordinátorka pro komunikaci a informovanost sídlit v německém Bonnu a práci sekretariátu zastane nový pracovník v nizozemském Amersfoortu. Komunikační pověřenkyní se stává 42letá pedagožka a teoložka Anja Goller, která současně v německé starokatolické církvi slouží jako presbyterka a generální vikářka. Sekretariát IBK přebírá 32letý

teolog Michael van den Bergh, laik a osobní sekretář nově zvoleného arcibiskupa Bernda Walleta. Současný volený sekretář IBK, kterým je biskup Harald Rein, zůstává nadále ve funkci, nicméně jeho role bude více orientovaná na zastupování Utrechtské unie v rámci ekumenických vztahů, pokud nejde o setkání na nejvyšší úrovni, která by si vyžadovala přítomnost arcibiskupa. Tím se systém více přiblíží struktuře jiných církevních celků, jako je Luterský světový svaz nebo Anglikánská konzultační rada, které také mají své (generální) sekretáře. Švýcarský biskup Harald Rein při příležitosti této změny vyjádřil jménem celé biskupské konference poděkování a vděčnost paní Maje Wayermannové za dlouhá léta její obětavé práce a k tomuto poděkování se i jménem české církve s radostí připojujeme.

*Petr Jan Vinš dle textu
Haralda Reina
Foto: IBK*

Setkání Mezinárodní biskupské konference ve švýcarském Wislikofenu v roce 2010

Za Týdnem duchovní obnovy 2020

Pomalů se stává tradicí, že druhá polovina srpna je, alespoň v části Starokatolické církve, vyhrazena pro Týden duchovní obnovy. V mém diáři tomu tak bylo již po třetí rok. Nejsem tedy zdaleka pamětníkem. Akci jsem pro sebe objevila ve chvíli, kdy se z regionálního setkávání pomalu začala dostávat do celocírkevního povědomí. Letos tedy již potřetí...

Pokud čekáte klasický, trochu nudný popis superzbožné akce, zklamám vás. Na TDO jsem zatím nudu nezažila. Zamířili jsme tentokrát na dohled Orlické přehradě. Středisko v obci Hrachov pamatovalo evidentně lepší časy reálného socialismu, a protože pro nás bylo předimenzované a majitelé potřebovali vydělat, sdíleli jsme je s mladými ragbisty, mladými házenkáři a mladými kytaristy. V další části areálu za vodou řídil tábor čehosi ne zcela identifikovatelného, cosi mezi roztleskávačkami a aerobikem. Dávali o sobě vědět hlasitou hudbou v nejnemožnější denní či noční

hodiny. Přežili jsme to. Areál sám o sobě měl mnoho „zajímavostí“. Například od toho reálného socialismu patrně nespátlil údržbáře. Podle toho fungovala, či spíše nefungovala, různá zařízení, sprchami počínaje a kotlem produkujícím místo teplé vody oblaka dusivého dýmu konče. Přežili jsme to. Areál také téměř neviděl uklízečku. Uklízeli jsme si sami, někdy nechtě, jako se stalo, když se jedno dítě proplazilo pod postelí. Což o to, podlahu vytřelo dokonale, ale změnilo se v malého černouška. Přežili jsme to.

sát. Sice ne všichni účastníci mají v kapse pomyslnou členskou legitimaci starokatolického klubu (také to není předpokladem účasti), ale spočtete si, jaké procento církve tato akce představovala! Za druhé, konečně se osmělily další farnosti a vyslaly své zástupce. Také věkové rozpětí se nijak nezúžilo, a pokud čtete na plakátech akci propagujících jako vhodný věk 1-99, je to (skoro) pravda!

Krásné bylo také okolí místa, kde jsme pobývali. Využili jsme toho k mnoha zajímavým výletům. Doputovali jsme na Svatoúhoru, na zámek Orlik, do skansenu ve Vysokém Chlumci. Někteří navíc navštívili Kamýk nad Vltavou. Oblíbenou destinací se staly lomy u Chramostů. A také různé kratší či delší procházky po nejbližším okolí.

Ostatní věci ovšem nebyly tak zlé. Společné ústrky nás stmelily jak s kytaristy, tak s ragbisty. Kytaristé pro nás pro všechny uspořádali koncert, že jsme jen čubrněli. Ragbisté čubrněli ještě více a snad to v nich vzbudilo pocit, že nejen sport dělá celé chlapy. Že i ti, kdo se realizují na úplně jiných polích, zasluhují respekt. Družba pokračovala. Naši mladí si mohli vyzkoušet honbu za šišatou ragbyovou mičudou. Ragbisté si na oplátku vyzkoušeli, že mávat mečem je také umění. A což teprve trefit se šípem do terče! Žili jsme v jakési symbióze, kdy sportovci uvykli, že při večerním tréninku mají hudební kulisu křesťanských chval. A naše modlitby nerušily výkřiky z venku, které hlásaly: „Makej, makej, jdi do tohoouooo!“ Zkrátka to tak bylo.

Nu, a nakonec byly věci vloženy do dobré. Předně – sjelo se nás skoro šede-

Je na čase konečně zmínit aspoň něco z té zbožnosti. Odvahu provést nás akcí jako hlavní lektor prokázal evangelický farář Karel Šimr z Chrástu u Plzně. Poodhalil nám trochu něco z ignaciánské spirituality, konkrétně způsob práce s biblickým textem a meditaci. Pro některé to byl nový přístup a chvíli trvalo, než se v něm našli. Avšak i ostřílení borci občas upadali do nástrah, zvláště při sdílení. Někteří raději místo toho kázali. Mimo pravidelné modlitby jsme však prožili i nedělní liturgii, bohoslužbu se svátostí pomazání

nemocných, trošičku chaotickou bohoslužbu smíření, večer chval a meditativní večer se zpěvy z Taizé. Je nutno připočíst i velice zajímavou besedu s Alexandrem Flekem o projektu Parabible, kdy si účastníci nakonec sami mohli vyzkoušet, jak se dá podle tohoto projektu s biblickým textem pracovat.

Zážitky uplynulého dne doznávaly většinou při večerním posezení s dobrým pitím (podle toho, kdo preferoval). Posledním pohledem dne pak byl pohled na hvězdami rozzářenou oblohu. V naší pustině nebyl téměř žádný světelný smog. Dívali jsme se možná s údivem, mezi rouškami a karanténami jsme možná trochu zapomněli, jak nádherný je pohled vzhůru.

Co napsat na závěr? TDO skončil, díky všem, kdo ho připravili, díky všem, kdo se účastnili. Vyhlížíme ročník 2021!

Darina Bártová

Osmisměrka

Světice ukrytá v dnešní tajence byla syrskou mučednicí pro víru z úsvitu křesťanství. Měla zemřít během pronásledování křesťanů mezi roky 160 až 177 (legendy se v datu jejího skonu rozcházejí). Je uctívána zejména v Rakousku a v Bavorsku, mimo jiné jako patronka loterie. Teprve v souvislosti s událostmi kolem pandemie

koronaviru covid-19 byla v únoru 2020 označena za patronku při epidemiích. Po ústupu pandemie prý budou její relikvie zpřístupněny věřícím.

*Připravil Kamil Kozelský,
úvod Darina Bártová*

A	N	U	G	A	L	F	A	L	B	U	M	A	P	C
A	M	K	O	N	T	R	O	L	A	I	S	V	O	I
R	P	R	V	É	A	E	S	R	N	T	P	R	D	T
B	Ř	Á	O	T	F	I	A	E	M	A	K	A	J	R
O	E	O	P	N	S	R	R	N	S	I	R	L	E	O
K	S	Z	T	A	K	Á	U	E	A	T	Č	É	Z	N
S	I	B	N	R	L	V	K	K	O	R	R	K	D	K
K	L	A	E	A	Á	A	L	S	T	U	H	A	A	Í
L	O	N	I	K	D	H	Č	Í	E	Ó	N	Ř	P	N
U	V	D	C	M	K	Ě	O	I	S	L	Z	K	Í	D
Z	K	Á	I	A	A	S	J	P	N	K	U	A	Ř	O
A	A	Ž	F	J	E	P	T	I	Š	K	A	B	P	H
V	H	L	E	T	O	H	C	I	H	C	A	L	I	C
K	A	P	O	L	I	T	N	A	A	K	V	Í	D	C
A	N	N	K	A	A	K	Č	Y	M	U	Š	K	Á	T

ALBUM ANTILOPA BANDÁŽ BEZNADĚJ CIBULE CITRON DÍVKY FORMIČKA
FRUKTÓZA HAVÁRIE HOTEL HRANA CHICHOT CHODNÍK JAMKA JEPTIŠKA
KABLÍK KAHAN KARANTÉNA KOBRA KOEFICIENT KONTROLA LAGUNA
LARVA LÉKÁRKA LÍSKA MINERÁL MUŠKÁT MYČKA NORMA NOTES
PALAČINKA PASEKA PODJEZD POHÁR PŘESILOVKA PŘÍPAD SESTRA
SKLÁDKA SKLUZAVKA STUHA

Jablonecká pout' 2020

V neděli 13. září se v kostele Povýšení sv. Kříže v Jablonci nad Nisou konala tradiční poutní slavnost u příležitosti oslav patrocinia tohoto nedávno citlivě zrekonstruovaného chrámu. Oslavy zahájila tradiční eucharistická slavnost a celý den pak byl ukončen koncertem Martina „MAOKA“ Tesáka. Několik momentů z pouti přinášíme na následujících fotografiích.

Redakce

...svěcení Noemi Kosourové

Najdete nás také na webu a sociálních sítích!

**Starokatolická
církev v ČR**

www.starokatolici.cz

www.facebook.com/starokatolici.cr

Přihlašte se také k odběru novinek
na www.starokatolici.cz/newsletter

